

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL 2018-06-14 Č. J. SKUNDO
(PAPILDYTO 2018-07-11, 2018-07-25)**

2018 m. rugpjūčio 10 d. Nr. S-132 (7- 100/2018)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Rasos Stravinskaitės – pranešėja
Vilmos Vildžiūnaitės

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių mokėtojui
mokesčių administratoriaus atstovui

Ramutei Matkevičienei
Č. J.
R. M.

2018 m. liepos 31 d. posėdyje išnagrinėjusi Č. J. (toliau – Pareiškėjas) 2018-06-14 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2018-05-22 sprendimo dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. (21.199)-500-127, n u s t a t ė:

Inspekcija ginčijamu sprendimu, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 100 str. 1 dalimi ir 141 str. 1 d. 1–4 punktais, Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 (toliau – Taisyklės), 7 punktu, išnagrinėjusi Pareiškėjo 2018-04-23 gautą prašymą, ginčijamu sprendimu atleido Pareiškėją nuo 9077,47 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) delspinigių, 3079,32 Eur pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) delspinigių ir 474,15 Eur privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokų delspinigių mokėjimo už laikotarpį nuo 2008-05-02 iki 2018-05-22, neatleido Pareiškėjo nuo 9077,46 Eur GPM delspinigių, 3079,32 Eur PVM delspinigių, 474,15 Eur PSD įmokų delspinigių, 1858 Eur GPM baudos, 599 Eur PVM baudos ir 700 Eur PSD įmokų baudos.

Sprendime nurodoma, jog, Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) duomenimis, Pareiškėjas 2018-05-21 (prašymo nagrinėjimo dieną) valstybės biudžetui skolingas 18586,36 Eur GPM, 17993,30 Eur GPM delspinigių, 1858 Eur GPM baudos, 1373,03 Eur PSD įmokų, 930,67 Eur PSD įmokų delspinigių, 700 Eur PSD įmokų baudos, 5993,11 Eur PVM, 6080,81 Eur PVM delspinigių ir 599 Eur PVM baudos.

Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – VAVMI) atliko Pareiškėjo mokestinį patikrinimą už 2007–2010 m. ir surašė 2013-04-22 patikrinimo aktą Nr. (4.65)-480-06, tačiau 2013-07-31 sprendimu Nr. (4.65)-256-100 buvo pavesta atlikti pakartotinį Pareiškėjo mokestinį patikrinimą. Atlikusi pakartotinį patikrinimą, VAVMI surašė 2014-10-24 patikrinimo aktą Nr. (4.65)-FR0680-694, kuriame GPM, PVM ir PSD įmokos už laikotarpį 2007–2010

m. apskaičiuoti taikant specialius mokesčių apskaičiavimo būdus, t. y. pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, vadovaujantis MAĮ 70 str. nuostatomis. Patikrinimo metu papildomai apskaičiuota 42934,09 Eur, iš jų: 18586,36 Eur GPM, 12251,22 Eur GPM delspinigių, 1399,73 Eur PSD įmokų, 490,33 Eur PSD įmokų delspinigių, 5993,11 Eur PVM, 4240,04 Eur PVM delspinigių. VAVMI 2015-01-02 sprendimu Nr. (4.65)-FR0682 patvirtino patikrinimo aktą ir jame apskaičiuotas mokesčių sumas bei skyrė 1858 Eur GPM baudą, 700 Eur PSD įmokų baudą ir 599 Eur PVM baudą. Pareiškėjui minėtą sprendimą apskundus, VAVMI sprendimas Inspekcijos 2015-04-03 sprendimu Nr. 68-60 buvo patvirtintas, o pastarasis buvo patvirtintas Vilniaus apygardos administracinio teismo (toliau – VAAT) 2016-04-05 sprendimu. Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2017-11-29 nutartimi (adm. byla Nr. eA-1313-4382/2017), kuri yra neskundžiama, minėtą VAAT sprendimą paliko nepakeistą, o Pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė.

Inspekcija nurodo, jog atsižvelgiant į tai, kad pagal 1991-05-21 Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 nuostatas, VSD įmokas, o pagal 1996-05-21 sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 18 str. 3 dalį, PSD įmokas, apskaičiuotas nuo 2010 m., pagal šio įstatymo 17 str. 4 dalį (individuali veikla) administruoja Valstybinio socialinio draudimo valdyba, šiame sprendime pasisakoma dėl mokesčių administratoriaus administruojamų papildomai apskaičiuotų mokesčių ir su jais susijusių sumų, t. y. 18586,36 Eur GPM, 1399,73 Eur PSD įmokų, 5993,11 Eur PVM ir atitinkamai nuo jų apskaičiuotų 12251,22 Eur GPM delspinigių, 490,33 Eur PSD įmokų delspinigių, 4240,04 Eur PVM delspinigių bei skirtos 1858 Eur GPM baudos, 700 Eur PSD įmokų baudos ir 599 Eur PVM baudos.

Tvirtina, jog nustatyta, kad Pareiškėjas patikrinimo metu papildomai apskaičiuoto GPM, PVM ir PSD įmokų nesumokėjo per MAĮ 81 str. 2 dalyje nurodytą terminą (mokesčių mokėtojas turi sumokėti nesumokėtų mokesčių, paskirtų baudų ir priskaičiuotų delspinigių sumas ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo tos dienos, kai mokesčių mokėtojui buvo įteiktas sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo), t. y. nagrinėjamu atveju iki 2015-01-26. Vadovaujantis MAĮ 96 str. 1 d. 1 punkto ir 97 str. 2 dalies ir 98 str. 2 dalies nuostatomis, laiku nesumokėjęs patikrinimo metu apskaičiuoto GPM, PVM ir PSD įmokų, nuo 2015-01-26 iki 2018-05-22 (prašymo nagrinėjimo diena) apskaičiuota 18154,93 Eur GPM delspinigių, 6158,64 Eur PVM delspinigių ir 948,30 Eur PSD įmokų delspinigių. Nustatyta, kad Inspekcijos Nepriemokų administravimo departamentas, atsakydamas į Pareiškėjo prašymą išdėstyti patikrinimo metu apskaičiuotus mokesčius, 2018-03-04 raštu Nr. (23.1-08)-RNA-7478 informavo Pareiškėją, jog prašymas nėra išsamus ir bus laikomas gautu tik tada, kai bus tinkamai patikslinta informacija, nurodyta šiame rašte.

Dėl atleidimo nuo delspinigių

Inspekcija sprendime cituoja atleidimą nuo delspinigių reglamentuojančių MAĮ 100 str. 1 dalies, 141 str. 1 dalies, Taisyklių 7 punkto nuostatas. Nurodo, jog atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių pagrindai yra aiškiai apibrėžti MAĮ 100 str. 1 dalyje (141 str. 1 dalyje). MAĮ nėra įtvirtinta galimybė atleisti mokesčių mokėtoją nuo delspinigių mokėjimo kitu, negu šiame įstatyme nustatytu pagrindu. Prašymas atleisti nuo delspinigių gali būti tenkinamas tik tada, jei yra nors viena aplinkybė, numatyta ir įtvirtinta aukščiau nurodytose teisės aktų normose.

Inspekcija pažymi, jog VAVMI 2015-01-02 sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (4.65)-FR0682-3 (GPM už 2007–2010 m., PVM ir PSD įmokų) patvirtinti pažeidimai įrodo bei neleidžia abejoti, jog Pareiškėjas siekė išvengti mokesčių prievolių, o taip pat neapskaičiavo, nedeklaravo ir teisės aktų nustatyta tvarka į biudžetą nesumokėjo papildomai apskaičiuotų mokesčių ir su jais susijusių sumų. Patikrinimo metu papildomai apskaičiuoti GPM, PVM, PSD įmokos bei su šiais mokesčiais susijusios delspinigių ir baudų sumos buvo patvirtinti LVAT neskundžiama 2017-11-29 nutartimi, t. y. Pareiškėjo kaltė padarius mokesčių pažeidimą yra įrodyta. Todėl šiuo atveju mokesčių administratorius teisėtai ir pagrįstai nurodė Pareiškėjui sumokėti į biudžetą papildomai apskaičiuotus mokesčius, baudas ir delspinigius. Įvertinus

išdėstyta, Inspekcijos tvirtinimu, nėra pagrindo teigti, jog Pareiškėjas nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo.

Inspekcija nurodo, jog vadovaujantis MAĮ 81 str. 2 d. nuostatomis, Pareiškėjas turėjo sumokėti nesumokėtų mokesčių, paskirtų baudų ir priskaičiuotų delspinigių sumas ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo tos dienos, kai mokesčių mokėtojai buvo įteiktas sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo. Pažymi, kad Pareiškėjas, pasirinkęs ginčyti VAVMI 2015-01-02 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo nurodymus, turėjo įvertinti ir tai, jog pagal MAĮ 110 str. 1 dalį skundo, kilus mokestiniam ginčui, padavimas stabdo ginčijamų mokesčių, baudų ir delspinigių priverstinį išieškojimą, tačiau tai nėra kliūtis taikyti mokestinės prievolės užtikrinimo priemones, nurodytas MAĮ 95 straipsnyje (nagrinėjamu atveju – delspinigių skaičiavimas), arba pagrindas jas naikinti, todėl delspinigiai už ne laiku sumokėtą mokestį yra skaičiuojami. Vadovaujantis MAĮ 98 str. 2 dalies nuostatomis, sustabdžius mokesčio priverstinį išieškojimą MAĮ 110 str. 1 dalyje nurodytu atveju, delspinigiai skaičiuojami už visą sustabdymo laikotarpį, jeigu mokesčių mokėtojo skundas buvo atmetas. Pareiškėjas, prieš pradėdamas mokestinio ginčo procedūrą, turėjo teisę sumokėti jam apskaičiuotą mokestį ir tik po to inicijuoti mokestinį ginčą, tokiu atveju delspinigių skaičiavimas būtų nutrauktas ir jų dydis nebūtų įtakotas mokestinio ginčo trukmės. Taip pat pažymi, kad mokestinis ginčas vyko MAĮ ir 1999-01-14 Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 nustatyta tvarka ir terminais. Pareiškėjas nepateikė įrodymų, kad mokesčių administratorius būtų vilkinęs patikrinimo procesą ar ėmęsis kitokių neteisėtų veiksmų nagrinėjant šį mokestinį ginčą. Priešingai, Pareiškėjas pats inicijavo mokestinį ginčą, t. y. apskundė VAVMI 2015-01-02 sprendimą. Kadangi Pareiškėjas laiku (2015-01-26) neįvykdė papildomai apskaičiuotos mokestinės prievolės, todėl jam pagal aukščiau išdėstytas MAĮ nuostatas pagrįstai apskaičiuoti (ir toliau skaičiuojami iki MAĮ 98 str. 2 dalyje numatyto termino) GPM, PVM ir PSD įmokų delspinigiai už laikotarpį nuo 2015-01-26 iki 2018-05-22 (prašymo nagrinėjimo diena).

Remiantis MAĮ 100 str. 1 d. 2 punkto bei 141 str. 1 d. 1 punkto nuostatomis, mokesčių mokėtojas atleidžiamas nuo delspinigių, jei įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo. Inspekcija cituoja LVAT praktiką, aiškinančią aptariamą atleidimo nuo delspinigių pagrindą (2011-03-28 nutartis adm. byloje Nr. A556-364/2011, LVAT 2012-09-19 aprobuotas LVAT praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimas; Administracinė jurisprudencija 23, p. 542–877). Pažymi, jog Pareiškėjas su prašymu nepateikė pagrįstų įrodymų, kuriais remiantis būtų galima teigti, kad jis nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo. Pareiškėjas prašyme nenurodė argumentų, laikytinų Pareiškėjo kaltę paneigiančiomis aplinkybėmis, nes už tinkamą mokesčių sumokėjimą pirmiausia yra atsakingas pats mokesčių mokėtojas. VAVMI nebuvo patvirtintas pirminis patikrinimo aktas, o skirtas pakartotinis patikrinimas, t. y. tvirtinant pirminį patikrinimo aktą galutinis sprendimas nebuvo priimtas. Pabrėžia, kad Pareiškėjas privalo žinoti (išsiaiškinti) savo su mokesčių mokėjimu susijusias pareigas ir jas tinkamai vykdyti. Įvertinus išdėstyta, sprendime konstatuojama, kad Pareiškėjas pažeidė MAĮ 40 str. 1 d. 1 ir 4 punktų nuostatas, remiantis kuriomis mokesčių mokėtojas pats privalo laiku ir tiksliai įvykdyti mokestinę prievolę ir, vadovaudamasis mokesčių įstatymais, teisingai apskaičiuoti mokestį, taip pat MAĮ 81 str. 1 dalies nuostatas, kuriose nustatyta, jog mokesčių mokėtojas privalo sumokėti mokestį to mokesčio įstatymo ar jo pagrindu priimto lydimosios teisės akto nustatytu terminu. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad iki šiol nesumokėta papildomai apskaičiuota GPM, PVM ir PSD įmokų suma.

Pagal MAĮ 40 straipsnio nuostatas mokesčių mokėtojo pareiga yra teisingai apskaičiuoti mokesčius ir laiku bei tiksliai įvykdyti mokestines prievoles. Mokesčių mokėtojai laiku neįvykdžiusiam savo pagrindinės prievolės, atsiranda nauja prievolė – sumokėti už pradelstą laikotarpį atitinkamą sumą. Už tinkamą prievolių vykdymą atsakingas tik mokesčių mokėtojas, o delspinigių skaičiavimas siejamas su mokesčių mokėtojo neteisėtu elgesiu mokant mokesčius. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta bei sistemiškai vertinant teismų praktiką, atitinkamą teisinį reglamentavimą, sprendime konstatuojama, kad Pareiškėjas laikytinas kaltu dėl laiku nesumokėtų patikrinimo metu papildomai apskaičiuotų mokesčių (GPM, PVM ir PSD įmokų),

taip pat nepateikė įrodymų, kad ginčo delspinigiai buvo apskaičiuoti pažeidžiant įstatymo reikalavimus, todėl vadovaujantis MAĮ 141 str. 1 d. 1 punktu neatleistinas nuo ginčo delspinigių mokėjimo.

Pagal MAĮ 141 str. 1 d. 2 punktą mokesčių mokėtojas atleidžiamas nuo delspinigių, jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Inspekcija sprendime cituoja LVAT suformuotą praktiką taikant šį atleidimo nuo delspinigių pagrindą (LVAT 2005-02-09 sprendimas adm. byloje Nr. A15-141/2005, Administracinių teismų praktika Nr. 7, 2005 m., 2011-03-21 nutartis adm. byloje Nr. A-556-319/2011, 2015-03-12 nutartis adm. byloje Nr. A-1412-575/2015). Nagrinėjamu atveju aplinkybių, kurias būtų galima prilyginti *force majeure*, *cas fortuit* ar *vis absoluta*, nenustatyta, todėl padaryta išvada, kad MAĮ 141 str. 1 d. 2 p. pagrindu Pareiškėjas nuo ginčo delspinigių mokėjimo negali būti atleistas.

Nagrinėjamu atveju, pasak Inspekcijos, taip pat konstatuotina, kad Pareiškėjas, laiku nesumokėjęs įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotų mokesčių, padarė žalą biudžetui, nes į jį laiku nepateko mokėtinos sumos, todėl atleisti Pareiškėją nuo ginčo delspinigių mokėjimo pagal MAĮ 141 str. 1 d. 3 punktą nėra pagrindo. Duomenų, jog Pareiškėjas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo ar dėl mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu suteiktos klaidingos konsultacijos, nenustatyta, todėl MAĮ 141 str. 1 d. 4 punkto nuostatos nagrinėjamu atveju netaikytinos. Prašymo nagrinėjimo metu nenustatyta mokesčių administratoriaus veiksmų, kurie pašalintų pačio Pareiškėjo atsakomybę ir būtų pagrindas konstatuoti MAĮ 141 str. 1 d. 1, 2, 3 ir 4 punktuose numatytų atleidimo nuo delspinigių pagrindų buvimą. Todėl konstatuojama, jog Pareiškėjas negali būti atleistas nuo GPM, PVM ir PSD įmokų delspinigių mokėjimo pagal nei vieną iš MAĮ 141 str. 1 dalyje nurodytų atleidimo nuo delspinigių pagrindų.

Inspekcija nurodo, jog vadovaujantis MAĮ 100 str. 1 d. 3 punktu ir Taisyklių 7.3 papunkčiu, mokesčių mokėtojas – fizinis asmuo gali būti atleidžiamas nuo delspinigių mokėjimo, jei yra sunki jo ekonominė / socialinė padėtis, kaip tai suprantama pagal MAĮ 113 str. 1 d. 3 punktą, t. y. fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, invalidas, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Tokiu atveju mokesčių mokėtojas, prašydamas atleisti jį nuo delspinigių, mokesčių administratoriui turi pateikti kompetentingų institucijų išduotus dokumentus, patvirtinančius sunkią ekonominę ir / ar socialinę padėtį. Vertinant atleidimo nuo delspinigių galimybę minėtais MAĮ nustatytais pagrindais, privaloma įvertinti ne tik mokesčių mokėtojo priklausymą MAĮ išvardintoms socialinės padėties asmenų grupėms, bet ir surinkti duomenis apie mokesčio mokėtojo turimą turtą bei pajamas, iš kurių Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka galėtų būti išieškota mokestinė nepriemoka. Akcentuoja, jog Inspekcija nerenka, nesistemina ir neturi informacijos apie mokesčių mokėtojams teikiamą socialinę paramą, reikalingą pagalbą ir pan.

Pareiškėjas, prašymą grįsdamas sunkia finansine padėtimi, nurodo, kad šeimos pajamos nedidelės. Pareiškėjas pateikė Fizinių asmenų anketą (FR0283), iš kurios matyti, kad 2016 m. gavo 7605,45 Eur ir 2017 m. 622,25 Eur pajamas, taip pat Vilniaus darbo biržos darbo ieškančio asmens atmintinę, VŠĮ Šeškinės poliklinikos 2018-04-19 medicinos dokumentų išrašą, kuriame nurodyta diagnozė, nurodė, kad atliekamas dokumentų paruošimas dėl siuntimo į NDNT neįgalumui nustatyti, todėl sumokėjus papildomai apskaičiuotus mokesčius, delspinigių ir baudas finansinė padėtis taptų kritine. Pareiškėjo teigimu, mokestinės nepriemokos išdėstymas dalimis, kaip ir atleidimas nuo delspinigių ir baudų, suteiktų jam galimybę stabilizuoti savo finansinę būklę.

Inspekcija tvirtina, jog iš pateiktų dokumentų matyti, kad Pareiškėjui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, todėl Pareiškėjo ekonominė ir / ar socialinė padėtis laikytina sunkia. VĮ Registrų centro 2018-05-21 duomenimis, Pareiškėjo vardu įregistruoti jam priklausantys šie nekilnojamojo turto objektai (ar jų dalys): 1/2 dalis žemės sklypo, esančio adresu: (duomenys neskelbtini, vidutinė rinkos kaina – 33319 Eur); butas, garažas ir 2 ūkiniai

pastatai, adresu: (duomenys neskelbtini, areštuotas Inspekcijos nuo 2016-04-29); namas (vidutinė rinkos kaina 23343 Eur) ir 2 ūkiniai pastatai, adresu: (duomenys neskelbtini); namas (vidutinė rinkos kaina 27311 Eur), adresu: (duomenys neskelbtini). VĮ „Regitra“ 2018-05-21 duomenimis, Pareiškėjas turi įregistruotą transporto priemonę AUDI A6AVANT, 2002 m. gamybos.

Inspekcija taip pat pažymi, jog MAĮ 100 straipsnis yra speciali norma, skirta spręsti atleidimo nuo delspinigių klausimą ir negali būti supriešinama su MAĮ 8 straipsnio nuostatomis dėl bendrųjų teisingumo, protingumo ir visuotinio privalomumo principų taikymo mokesčiniuose santykiuose. Cituoja MAĮ 8 str. 3 dalyje įtvirtintus teisingumo ir visuotinio privalomumo principus, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1995-12-22 nutarimo nuostatas, aiškinančias teisingumo ir protingumo administruojant mokesčius kriterijus, LVAT praktiką nagrinėjant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių ir baudų pagrindus (2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2343/2011, 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011, 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A-575-2144/2011, 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A556-971/2014, 2016-07-14 nutartis adm. byloje Nr. A-1411-556/2016). Nurodo, jog reikšmingomis aplinkybėmis, sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų (baudų, delspinigių) klausimą, LVAT pripažįsta ir tokias aplinkybes, kaip paties mokėtojo elgesys, mokesčio patikrinimo, mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmų atlikimo operatyvumas, mokesčio ginčo trukmė.

Iš aukščiau išdėstytų aplinkybių, pasak Inspekcijos, matyti, kad GPM, PVM ir PSD įmokų delspinigiai Pareiškėjui apskaičiuoti už laikotarpį nuo 2008-05-03 iki 2018-05-22 (prašymo nagrinėjimo diena), t. y. už dešimt metų. Be to, patikrinimo metu apskaičiuotų delspinigių dydis, lyginant su papildomai apskaičiuota ir nurodyta sumokėti GPM, PVM ir PSD įmokų suma, sudaro daugiau kaip 65 proc., o bendra delspinigių suma, apskaičiuota 2018-05-22 (prašymo nagrinėjimo diena), lyginant su papildomai apskaičiuota ir nurodyta sumokėti GPM, PVM ir PSD įmokų suma – 97,23 proc. (97,68 proc., GPM, 102,76 proc. PVM ir 67,7 proc. PSD įmokų). Prašymo nagrinėjimo metu įvertinus nustatytas aplinkybes, Pareiškėjo prašyme išdėstytus argumentus ir tai, kad delspinigiai kartu yra mokesinės prievolės įvykdymo užtikrinimo būdas, atsižvelgiant į ilgą delspinigių skaičiavimo laikotarpį, jų dydžio (25261,87 Eur) neadekvatumą lyginant su Pareiškėjui papildomai apskaičiuota ir nurodyta sumokėti GPM, PVM ir PSD įmokų suma (25979,20 Eur), į tai, kad Pareiškėjas geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi ir pasibaigus mokesčiniam ginčui iš karto kreipėsi į Inspekciją dėl papildomai apskaičiuoto GPM ir PSD įmokų išdėstymo, sprendime konstatuojama, kad, vadovaujantis MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais bei teismų praktika, Pareiškėjas gali būti atleistinas nuo 50 proc., t. y. nuo apskaičiuotų 9077,47 Eur GPM delspinigių, 3079,32 Eur PVM delspinigių ir 474,15 Eur PSD įmokų delspinigių mokėjimo.

Dėl atleidimo nuo baudų

Inspekcija nurodo, jog mokesčių mokėtojų atleidimą nuo baudų reglamentuoja MAĮ 141 straipsnis ir Taisyklių 5 ir 6 punktuose nurodyti pagrindai, kuriems esant mokesčių mokėtojais atleidžiami nuo baudų. Esant nors vienam atleidimo nuo baudų pagrindui, nurodytam MAĮ 141 str. 1 dalyje, pagal to paties įstatymo 141 str. 2 dalį bei Taisyklių 6 punktą nuo baudos atleidžiama tik tuo atveju, kai su paskirta bauda susijęs mokeskis yra sumokėtas (įskaitytas mokesčių mokėtojo prašymu), išieškotas (įskaitytas mokesčių administratoriaus iniciatyva) ar su paskirta bauda susijusio mokesčio sumokėjimo terminas MAĮ 88 straipsnyje nustatyta tvarka yra atidėtas arba išdėstytas.

Taigi, pasak Inspekcijos, atleidimas nuo baudos sietinas su mokesčio sumokėjimu arba jo priverstiniu išieškojimu, arba priskaičiuoto mokesčio sumokėjimo atidėjimu arba išdėstymu. Priešingu atveju įstatymų leidėjas draudžia atleisti nuo atitinkamo mokesčio baudos (LVAT 2008-06-04 nutartis adm. byloje Nr. A556-903/2008).

Inspekcija taip pat nurodo tai, jog nors Pareiškėjas ir kreipėsi į Inspekciją su prašymu išdėstyti papildomai apskaičiuotus mokesčius, tačiau buvo informuotas, jog prašymas nėra išsamus ir bus laikomas gautu tik jį patikslinus. Prašymo nagrinėjimo metu nenustatyta, kad

Pareiškėjas papildomai apskaičiuotą GPM, PVM ir PSD įmokas būtų sumokėjęs ar mokestis įskaitytas / išieškotas, ar mokesčio sumokėjimo terminas atidėtas arba išdėstytas, o tai, vadovaujantis MAĮ 141 str. 2 dalimi, būtina sąlyga svarstyti atleidimo nuo paskirtos baudos klausimą. Todėl Pareiškėjo prašymas atleisti nuo GPM, PVM ir PSD įmokų baudų netenkintinas. Inspekcija atkreipia dėmesį į tai, kad net įvykdžius MAĮ 141 str. 2 dalies reikalavimus, nuo baudos Pareiškėjas galėtų būti atleistas tik esant MAĮ 141 str. 1 dalyje ir Taisyklių 5 punkte nurodytiems pagrindams. Nurodo, jog įstatymų leidėjas imperatyviai nustatė atleidimo nuo baudos mokėjimo pagrindus ir Pareiškėjo nurodomo pagrindo (sunki ekonominė (socialinė) padėtis) nėra baigtiniame atleidimo nuo baudų pagrindų sąraše. Taigi, MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkto, 113 str. 1 d. 3 punkto ir Taisyklių 7.3 papunkčio nuostatos (mokesčių mokėtojų – fizinių asmenų atleidimas nuo delspinigių dėl sunkios ekonominės / socialinės padėties) netaikytinos sprendžiant Pareiškėjo atleidimo nuo baudų klausimą.

Remiantis aukščiau išdėstytu, konstatuojama, jog prašymo motyvai ir nustatytos aplinkybės neatitinka MAĮ 141 str. 1 dalyje nurodytų atleidimo nuo baudų pagrindų, todėl Pareiškėjas neatleistas nuo 1858 Eur GPM, 599 Eur PVM ir 700 Eur PSD įmokų baudų.

Inspekcija akcentuoja, kad pagal MAĮ nuostatas mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas tik nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet dar nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, tačiau negali būti atleistas nuo delspinigių, kurių nėra prašymo nagrinėjimo metu, t. y. nuo delspinigių, kurie bus apskaičiuoti ateityje įstatymo nustatyta tvarka. Pažymi, kad MAĮ 98 str. 2 dalyje nustatyta maksimali delspinigių skaičiavimo trukmė. Delspinigiai, pradėti skaičiuoti šio įstatymo 97 str. 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka, skaičiuojami ne ilgiau kaip 180 dienų nuo teisės priverstinai išieškoti mokestinę nepriemoką atsiradimo dienos. Atkreipia dėmesį į tai, kad kol nebus padengta GPM, PVM ir PSD įmokų nepriemoka, Pareiškėjui GPM delspinigiai ir toliau bus skaičiuojami iki MAĮ 98 str. 2 dalyje nustatyto termino. Todėl Pareiškėjas, kaip sąžiningas ir apdairus mokesčių mokėtojas, turėtų kaip įmanoma greičiau siekti sumokėti GPM, PVM ir PSD įmokų nepriemoką, nuo kurios šiuo metu įstatymo nustatyta tvarka toliau skaičiuojami delspinigiai ir nepiktnaudžiauti teise ateityje siekiant atleidimo nuo delspinigių, nes ne tik mokesčių administratorius, tačiau ir pats mokesčių mokėtojas turi būti aktyvus siekdamas įvykdyti mokesčines prievolės.

Pareiškėjas 2018-06-14 skunde nesutinka su ginčijamu Inspekcijos sprendimu, nurodo, jog pasibaigus mokestiniam ginčams, jis ėmėsi visų įmanomų būdų mokestinei nepriemokai sumokėti, paskelbė spaudoje, kad parduodamas nekilnojamasis turtas, tačiau pirkėjų kol kas neatsirado, Be to, produkcijos realizacijai reikalingas ilgesnis laikas, buvę verslo partneriai iki šiol nėra atsiskaitę ir žada atsiskaityti tik dalimis. Mokestiniai ginčai tęsėsi apie 10 metų, tačiau Pareiškėjas tvirtina, jog ne dėl jo kaltės viskas taip užsitęsė, dėl ko apskaičiuoti delspinigiai daug didesni už skirtas baudas. Šiuo metu Pareiškėjui yra 64 m., nuo birželio 8 d. jis yra pensininkas. Per tą laikotarpį pablogėjo sveikata, Pareiškėjas niekur nedirba, gauna socialinę pašalpą iš Darbo biržos.

Pasisakydamas dėl MAĮ 141 str. 1 d. 2 punkte įtvirtinto atleidimo nuo baudų (delspinigių) pagrindo (jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti), Pareiškėjas skunde nurodo, jog, prieš pradėdamas verslą, jis paskambino į Inspekciją, kur jam paaiškino, jog mokesčius turės mokėti nuo skirtumo. Patikrinimo metu Inspekcijos darbuotojai Pareiškėjas ne kartą sakęs turintis garso įrašą, tačiau ji Pareiškėjui paaiškinusi, kad šis tiesą galės įrodyti teisme. Pareiškėjas teigia, jog rankose palaikęs svetimus pinigus tol, kol nuvažiavo iki banko, jis tapo didžiausiu verslininku vertinant pagal apskaičiuotas sumas. Prieš du metus iki Inspekcijos patikrinimo, iš automobilio buvo pavogti Pareiškėjo dokumentai, galimai tai buvo skundiko darbas bijant konkurencijos, tačiau teismas nepripažino šio fakto. Pareiškėjas patikrinimo metu ne kartą yra minėjęs, kad jo verslo partneris Sergejus iš Baltarusijos grasino su juo susidoroti fiziškai, jei paviešins jo asmens duomenis, tačiau tai niekam nebuvo įdomu.

Pareiškėjas tvirtina, jog jo kaltė yra ta, jog neišsireikalavo, kad Inspekcijos darbuotoja perskaitytų skundiko pareiškime nurodytas nuorodas, peržiūrėtų foto. Būtent dėl to buvo pripažintas Pareiškėjo kaip tarpininko vaidmuo.

Nurodo, jog jo atveju yra visos MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte įtvirtintos aplinkybės. Pareiškėjui skiriama pašalpa, jam reikalinga rehabilitacija, šiandien jis yra pensininkas. Pareiškėjas teigia pristatęs Inspekcijai pažymą iš ligoninės, jog yra siunčiamas nustatyti nedarbingumą ir pristatysiantis iš Sodros dokumentus, patvirtinančius, jog yra pensininkas. Paaiškina, jog Inspekcijos sprendime minimas namas Šakiuose yra statytas po karo, tai tėvo turtas, butas pirktas tėvo vardu apie 1999 m., namas (duomenys neskelbtini), pirktas tėvo vardu apie 1976 m., kitas namas tuo pačiu adresu paties Pareiškėjo vardu pastatytas ir priduotas apie 1988 m. Pareiškėjas teigia nesuprantantis, ką šis turtas turi bendro su jo vykdyta veikla. Patikrinimas buvo atliekamas už 2007–2010 m. Yra pateikti dokumentai, kad jokio turto Pareiškėjas ir jo sutuoktinė po 2007 m. neįsigijo. Pareiškėjas teigia, jog vienintelis jo nuo 2007 m. įgytas turtas yra automobilis AUDI A6AVANT, kurio vertė 500 Eur.

Remdamasis išdėstytomis aplinkybėmis, Pareiškėjas prašo maksimaliai (iki 99 ar 100 procentų) sumažinti jam apskaičiuotus delspinigius ir neskaičiuoti delspinigių iki tol, kol jis visiškai atsiskaitys su valstybės biudžetu.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, kad Pareiškėjo skundas tenkintinas iš dalies, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas, tačiau Pareiškėjas atleistinas nuo 50 proc. paskirtų baudų mokėjimo.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl Inspekcijos sprendimo, kuriuo Pareiškėjo prašymas atleisti nuo delspinigių ir baudų mokėjimo tenkintas iš dalies ir Pareiškėjas atleistas nuo 50 proc. GPM, PVM, PSD įmokų delspinigių mokėjimo, taip pat neatleistas nuo GPM, PVM, PSD įmokų baudų mokėjimo.

Nustatyta, kad LVAT 2017-11-29 nutartimi adm. byloje Nr. A-1313-438/2017 baigėsi Pareiškėjo mokestinis ginčas su Inspekcija. Teismas paliko nepakeistus mokesčių administratorių sprendimus ir buvo patvirtinta Pareiškėjo prievolė sumokėti į valstybės biudžetą: 18586,36 Eur GPM, 12251,22 Eur GPM delspinigius, 1399,73 Eur PSD įmokas, 490,33 Eur PSD įmokų delspinigius, 5993,11 Eur PVM, 4240,04 Eur PVM delspinigius, taip pat 1858 Eur GPM 700 Eur, PSD įmokų ir 599 Eur PVM baudas.

Pareiškėjas 2018-04-23 kreipėsi į Inspekciją, prašydamas atleisti jį nuo baudų ir delspinigių mokėjimo ir Inspekcija savo 2018-05-22 sprendimu Pareiškėjo prašymą tenkino iš dalies, atleisdama Pareiškėją nuo 50 proc. delspinigių mokėjimo, vadovaudamasi protingumo teisingumo kriterijais, įvertinusi Pareiškėjo bendradarbiavimą su mokesčių administratoriumi, apskaičiuotų delspinigių dydį bei jų skaičiavimo trukmę (nuo padarytų pažeidimų apie 10 m.). Sprendimu Pareiškėjas nebuvo atleistas nuo baudų mokėjimo, nes nebuvo įvykdyta privaloma MAĮ 141 str. 2 dalyje nustatyta sąlyga tokio prašymo nagrinėjimui, tai yra Pareiškėjas nebuvo sumokėjęs mokesčių, jų sumokėjimo terminas nebuvo atidėtas ar išdėstytas.

Pareiškėjas pateiktame skunde laikosi pozicijos, kad jis turi būti atleistas beveik nuo visų (99, 9 proc.) jam apskaičiuotų bei nurodytų sumokėti delspinigių ir baudų (skundas papildytas 2018-07-11). Iki Pareiškėjo skundo nagrinėjimo Komisijos posėdyje Pareiškėjas 2018-07-25 pateikė skundo papildymą (paaiškinimus), juose išdėstydamas su Pareiškėjo apmokestinimu susijusias aplinkybes, reikšdamas nesutikimą su nurodomomis aplinkybėmis, prašydamas atstatyti teisingumą ir teigdamas, jog tuo atveju, jeigu nebus atkurtas teisingumas, Pareiškėjui belieka vienas kelias – prašyti tautiečių ir užsienio paramos, siunčiant elektroninį laišką kiekvienam šalies gyventojui. Todėl prašoma maksimaliai sumažinti Pareiškėjui priskaičiuotas baudas ir atleisti nuo delspinigių mokėjimo. Komisija taip pat gavo Aukštadvario seniūnijos 2018-07-13 pateiktą charakteristiką Nr. GCH-10 apie Pareiškėją. Posėdžio Komisijoje metu Pareiškėjas palaikė savo skunde išdėstytą poziciją.

Pasisakydama dėl Pareiškėjo skundo (jo papildymo ir pateiktų papildomų paaiškinimų), kuriuose Pareiškėjas aptaria ir dėsto su jo apmokestinimu susijusias aplinkybes, Komisija atkreipia dėmesį į tai, jog Administracinių bylų teisenos įstatymo (2016-06-02 įstatymo Nr. XII-2399 redakcija) 57 str. 2 dalis numato, jog faktai, nustatyti įsiteisėjusiu teismo sprendimu vienoje administracinėje ar civilinėje byloje, iš naujo neįrodinėjami nagrinėjant kitas administracines bylas, kuriose dalyvauja tie patys asmenys. Kaip yra nurodęs LVAT savo praktikoje, vadovaujantis šia nuostata, prejudicinę galią teismo procese turi ir neįrodinėtinomis aplinkybėmis (faktais) pripažįstamos tos aplinkybės (faktai), kurie buvo nustatyti įsiteisėjusiu, t. y. *res judicata* galią įgijusiu teismo sprendimu. Būtent įsiteisėjęs teismo sprendimas, kaip teisės taikymo aktas, pasižymi išskirtine teisine galia ir yra privalomas visiems asmenims ir visoms valdžios institucijoms (Teismų įstatymo 9 straipsnis). Tokio sprendimo priėmimas ir atitinkamų faktų (aplinkybių) konstatavimas jame reiškia, kad šalių ginčas yra išspręstas galutinai, visiems laikams ir teismo nustatytos aplinkybės (faktai) nebegali būti revizuojami kokių nors kitų institucijų (LVAT 2012-01-16 nutartis adm. byloje Nr. A-438-54-12). Atsižvelgiant į tai, Komisija priimame sprendime nepasisako dėl Pareiškėjo nurodomų aplinkybių, susijusių su jo apmokestinimu, vertindama tik Pareiškėjo atleidimo nuo baudų ir delspinigių mokėjimo galimybes (Komisijos posėdžio metu Pareiškėjas sukonkretino atleidimo nuo ekonominių sankcijų pagrindą, prašydamas jį atleisti nuo jų mokėjimo dėl sunkios jo socialinės–ekonominės padėties).

Dėl MAĮ 141 str. 1 dalies 1–4 punktuose nustatytų atleidimo nuo delspinigių mokėjimo pagrindų. Pasisakant dėl Inspekcijos sprendimo pagrįstumo, pažymėtina, kad Inspekcija savo sprendime detalai aptarė MAĮ 141 str. 1 d. 1, 2, 3, 4 punktuose įtvirtintus atleidimo nuo delspinigių mokėjimo pagrindus (šių normų taikymo praktiką), pasisakydama dėl šių nuostatų taikymo galimybių Pareiškėjo atžvilgiu. Komisijos vertinimu, Inspekcija tinkamai taikė ir aiškino teisės normas bei vertino faktines aplinkybes, konstatavusi, jog ginčo situacijoje nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo delspinigių mokėjimo, remiantis MAĮ 141 str. 1 d. 1–4 punktuose nurodytais pagrindais. Nors skunde Pareiškėjas nurodo aplinkybes, kad jis kreipėsi į mokesčių administratorių telefonu, kuris jam suteikė konsultaciją dėl mokesčių mokėjimo, taip pat nurodo, kad iš jo buvo pavogti dokumentai, todėl Pareiškėjas dėsto argumentus dėl kaltės dėl padarytų pažeidimų nebuvimo, suklaidinimo, tačiau LVAT praktikoje yra laikomasi nuoseklios pozicijos, jog teikiant prašymą dėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo, mokesčių mokėtoju tenka pareiga pagrįsti aplinkybes, kurios sudaro jo reikalavimo pagrindą (pavyzdžiui, LVAT 2011-06-30 nutartis adm. byloje Nr. A-438-796/2011, 2014-02-27 nutartis adm. byloje Nr. A-442-386/2014). Ginčo situacijoje Pareiškėjas jokiais objektyviais įrodymais ar duomenimis nepagrindė aplinkybių dėl kreipimosi į mokesčių administratorių ir jam suteiktos konsultacijos, todėl Pareiškėjo skunde nurodomos abstraktaus pobūdžio aplinkybės nesudaro pagrindo pripažinti Pareiškėjo suklaidinimo (netinkamos konsultacijos suteikimo) ar kitų aplinkybių, kurios leistų konstatuoti, kad Pareiškėjas nėra kaltas dėl įsiteisėjusiu teismo sprendimu pripažintų mokesčių pažeidimų, dėl kurių Pareiškėjo mokesčių bazė buvo apskaičiuota taikant MAĮ 70 str. nuostatas. Pareiškėjo kaltės nebuvimo nepagrindžia ir skunde minimos aplinkybės dėl dokumentų dingimo, kurios (kaip ir jų galima įtaka su apmokestinimu susijusioms aplinkybėms) buvo įvertintos teisminių instancijų sprendimuose. Atsižvelgiant į tai, Komisija neturi jokio pagrindo kitaip vertinti Inspekcijos sprendime konstatuotų aplinkybių, todėl sutiktina su Inspekcijos sprendime išdėstyta pozicija, kad ginčo situacijoje Pareiškėjas neįrodė ir nepagrindė MAĮ 141 str. 1 d. 1–4 punktuose nustatytų atleidimo nuo delspinigių mokėjimo pagrindų.

Dėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo dėl sunkios Pareiškėjo socialinės–ekonominės padėties. MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte nustatyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar socialiniu) požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio Įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą, tai yra fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, invalidas, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė

profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Iš LVAT praktikos, aiškinančios atleidimo nuo delspinigių mokėjimo dėl sunkios mokesčių mokėtojo ekonominės–socialinės padėties taikymą (LVAT 2011-01-31 nutartis adm. byloje Nr. A-556-254/2011; 2011-04-18 nutartis adm. byloje Nr. A-556-221/2011, 2011-12-01 nutartis adm. byloje Nr. A-442-2900/2011, 2010-06-07 nutartis adm. byloje Nr. A442-807/2010), matyti, kad laikomasi nuoseklios pozicijos, jog pats mokesčių mokėtojo socialinis statusas (pensininkas, neįgalus asmuo, bedarbis) nesudaro pagrindo konstatuoti sunkią mokesčių mokėtojo padėtį; papildomai turi būti vertinama mokesčių mokėtojo turto, pajamų sudėtis ir tai, ar pajamos / turtas leidžia mokesčių mokėtojui įvykdyti mokesťines prievolės. Paminėtina ir tai, jog laikomasi pozicijos, kad įstatymo nuostatos negali būti taikomos vien tik formaliai, atsižvelgiant į mokesčių mokėtojo priklausymą tam tikrai socialinei grupei, kuriai valstybė paprastai teikia paramą. Asmuo, net ir priklausydamas atitinkamai socialinei grupei, gali turėti nemažai turto ir finansinių lėšų, o tokiu atveju jo atleidimas nuo delspinigių mokėjimo jau negalėtų būti pateisinamas ekonominiu ar socialiniu požiūriu.

GINČO SITUACIJOJE NĖRA NUSTATYTA, KAD PAREIŠKĖJAS PRAŠYMO PATEIKIMO LAIKOTARPIU GAUTŲ SU DARBO SANTYKIAIS SUSIJUSIAS PAJAMAS, TAČIAU IŠ BYLOJE PATEIKTOJE PAREIŠKĖJO *Fizinių asmenų anketoje* nurodytų duomenų (šią informaciją patvirtino ir Pareiškėjas posėdžio Komisijoje metu) matyti, kad Pareiškėjas 2018 metais yra pardavęs nekilnojamąjį turtą (butą) ir gavęs apie 45000 Eur pajamas, taip pat pateikta informacija, kad Pareiškėjas 2016 metais yra gavęs 7605,45 Eur, 2017 m. – 522,25 Eur pajamas. Posėdžio Komisijoje metu dėl buto pardavimo pajamų Pareiškėjas paaiškino, kad jis gautų pajamų nepanaudojo savo mokesťinėms prievolėms padengti, nes turėjo kitų išskolinimų (konkrečios informacijos nenurodė). Byloje pateiktame Šeškinės poliklinikos medicinos dokumentų 2018-04-19 išrašė (ligos kodas G44) yra pateikta informacija, kad po 2010 metais persirgtos ligos Pareiškėjui yra liekamieji išrašė nurodyti reiškiniai; Pareiškėjas yra konsultuotas specialisto ir jam poliklinikoje yra atliekamas reabilitacinis gydymas (pateiktas Fizinės medicinos ir ambulatorinės medicininės reabilitacijos skyriuje nesigydančio paciento lapas su skirtomis konkrečiomis procedūromis). Išrašė yra nurodyta, kad Pareiškėją ketinama siųsti į NDNT. Byloje taip pat yra pateikta informacija, kad Pareiškėjas turi registruotino nekilnojamojo turto: 1,8261 ha žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini, 6068 Eur vidutinė rinkos vertė, nustatyta 2014-01-22); žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini, 3331 Eur vidutinė rinkos vertė); gyvenamąjį namą, esantį (duomenys neskelbtini, 36000 Eur vidutinė rinkos vertė, nustatyta 2018-07-09); gyvenamąją namą su garažu, ūkiniu pastatu, kitais inžinieriniais (kiemo statiniais), esančius (duomenys neskelbtini); gyvenamąjį namą (23343 Eur vidutinė rinkos vertė, nustatyta 2014-01-22) su dviem ūkio pastatais (533 Eur ir 420 Eur vidutinės rinkos vertės), esančius (duomenys neskelbtini). Nors Pareiškėjo skunde yra akcentuotas dalies nekilnojamojo turto įsigijimo būdas (paveldėtas, pastatytas, neturintis nieko bendro su vykdyta ūkine / ekonomine veikla), taip pat posėdžio Komisijoje metu Pareiškėjas, remdamasis telefone esančiomis fotografijomis, paaiškino, kad turto būklė nėra gera, tačiau, Komisijos vertinimu, turto priskyrimas bendram mokesčių mokėtojo turimo turto balansui, iš kurio gali būti vykdomas mokesťinių prievolių padengimas, nėra siejamas su turto įsigijimo būdu ar jo būklės subjektyviu vertinimu.

Todėl įvertinus aukščiau nurodytas aplinkybes dėl Pareiškėjo gautų pajamų, Pareiškėjo turimą nekilnojamąjį turtą, Pareiškėjo pateiktus duomenis apie jo sveikatos būklę ir jos gerinimui taikomas priemones, konstatuotina, kad Pareiškėjo ekonominė ir socialinė padėtis negali būti pripažinta sunkia, vertinant ją MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte ir 113 str. 1 d. 3 punkte įtvirtintų normų aspektu, todėl Pareiškėjo prašymas atleisti jį delspinigių mokėjimo šiuo pagrindu negali būti tenkinamas. Tokios išvados darytinos atsižvelgiant į tai, jog, nors Pareiškėjui yra konstatuoti sveikatos sutrikimai, tačiau iš pateiktų duomenų matyti ir tai, jog Pareiškėjui yra teikiamos sveikatos priežiūros ir reabilitacinio gydymo paslaugos sveikatos priežiūros įstaigoje, duomenų apie kitus papildomus gydymo poreikius pateiktuose dokumentuose ar kitoje byloje pateiktoje informacijoje nėra pateikta. Nors aktualiuoju laikotarpiu Pareiškėjas nėra gavęs su darbo santykiais susijusių pajamų, tačiau Pareiškėjas yra

gavęs kitų pajamų ir 2018 metais nekilnojamojo turto pardavimo pajamų, tačiau gautomis lėšomis Pareiškėjas nedengė nė dalies susidariusios mokestinės nepriemokos, posėdžio Komisijoje metu užsimindamas, kad turėjo skolinių įsipareigojimų (šias aplinkybes pagrindžiančių įrodymų nepateikė). Šiuo aspektu atkreiptinas dėmesys į tai, jog galimai turėti įsipareigojimai tretiesiems asmenims nepašalina Pareiškėjo pareigos įvykdyti mokestines prievolės, be to, valstybė negali būti traktuojama kaip nelygiavertis kreditorius kitų kreditorių atžvilgiu, dėl ko galimai vykdydamas įsipareigojimus kitiems kreditoriams, Pareiškėjas turėtų būti atleistas nuo įsipareigojimų (ar jų dalies) biudžetui ir tai būtų pagrindas gautų pajamų nevertinti kaip pajamų, iš kurių galėtų būti tenkinami Pareiškėjo mokestiniai įsipareigojimai biudžetui. Todėl Pareiškėjo turimo turto ir gautų (gautinų) pajamų vertinimas, neatsižvelgiant į šias pajamas, negali būti pripažintas atitinkančiu teisingumo ir protingumo kriterijus bei socialiai teisingu. Be to, Pareiškėjas disponuoja ir nekilnojamoju turtu, kuris yra realus šaltinis Pareiškėjo mokestinėms prievolėms padengti. Todėl Inspekcijos pozicija, kad nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo delspinigių mokėjimo dėl sunkios ekonominės – socialinės padėties pripažintina pagrįsta.

Dėl priimto Inspekcijos sprendimo pagrįstumo. Iš Inspekcijos sprendimo matyti, jog Inspekcija Pareiškėjo prašymą dėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo tenkino iš dalies, atleisdama Pareiškėją nuo 50 proc. GPM, PVM, PSD įmokų delspinigių mokėjimo, remdamasi protingumo ir teisingumo kriterijais, suformuotais LVAT praktikos, akcentuodama Pareiškėjui apskaičiuotų delspinigių skaičiavimo trukmę, Pareiškėjo bendradarbiavimą su mokesčių administratoriumi. Komisija, įvertinusi Inspekcijos sprendime nurodytus motyvus, ginčo byloje nustatytas aplinkybes, sutinka su Inspekcijos sprendime atliktu teisinių ir faktinių aplinkybių vertinimu, laikydamasi pozicijos, kad ginčo situacijoje nėra nustatyta aplinkybių, kurios sudarytų pagrindą Pareiškėją atleisti nuo didesnio kaip 50 proc. dydžio delspinigių mokėjimo. Papildomai Komisija atkreipia dėmesį ir į tai, kad LVAT savo praktikoje laikosi pozicijos, kad atleidimas nuo delspinigių mokėjimo yra galimas tik esant *išskirtinėms aplinkybėms* (pavyzdžiui, LVAT 2017-11-06 nutartis adm. byloje Nr. A-1146-602/2017, 2018-02-06 nutartis adm. byloje Nr. A-144-602/2018); taip pat turi būti vertinamos ir pažeidimų padarymo aplinkybės, pavyzdžiui, LVAT 2017-11-06 nutartis adm. byloje Nr. A-1146-602/2017. Ginčo situacijoje, Komisijos nuomone, Inspekcija pagrįstai, įvertinusi tokias reikšmingas aplinkybes, kaip delspinigių skaičiavimo trukmė ir Pareiškėjo bendradarbiavimas su mokesčių administratoriumi, priėmė sprendimą atleisti Pareiškėją nuo 50 proc. delspinigių mokėjimo, nes ginčo byloje Pareiškėjui mokesčiai buvo apskaičiuoti taikant MAĮ 70 str. nuostatas, konstatavus netinkamą su mokesčių apskaičiavimu susijusių prievolių vykdymą, todėl kitokio sprendimo priėmimas neatitiktų delspinigių skaičiavimu keliamų tikslų – kompensuoti valstybės biudžetui praradimus, kuriuos jis patiria dėl netinkamo mokestinių prievolių vykdymo.

Dėl atleidimo nuo baudų mokėjimo. Ginčo byloje Inspekcija ir Pareiškėjas pateikė informaciją, kad su Pareiškėju sudaryta mokestinės paskolos sutartis, kas, remiantis MAĮ 141 str. 2 dalies nuostatomis, leidžia spręsti atleidimo nuo baudos mokėjimo klausimą. Todėl Komisija, atsižvelgdama į vykstančio mokestinio ginčo proceso koncentruotumą ir operatyvumą, taip pat į tai, jog posėdžio Komisijoje metu Inspekcijos atstovas paliko šio klausimo sprendimą Komisijai, sprendime pasisakys dėl Pareiškėjo atleidimo nuo paskirtų baudų mokėjimo. Ginčo byloje nustatyta, kad Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2015-01-02 sprendimu Nr. (4.65)-FR0682-3 Pareiškėjui paskirtos 1858 Eur GPM, 599 Eur PVM, 700 Eur PSD įmokų baudos. Nors Pareiškėjas prašo atleisti nuo baudos mokėjimo, tačiau, nenustačius MAĮ 141 str. 1–4 nustatytų atleidimo nuo delspinigių pagrindų (tokie pat pagrindai taikomi ir atleidimui nuo baudos mokėjimo), taip pat atsižvelgiant į tai, jog MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte ir 113 str. 1 d. 3 punkte numatytas pagrindas taikytas *tik* atleidimui nuo delspinigių mokėjimo, Pareiškėjas negali būti atleistas nuo paskirtų baudų mokėjimo šiais MAĮ įtvirtintais pagrindais, todėl dėl juose nustatytų sąlygų, kaip galimų atleidimo nuo baudų mokėjimo pagrindų, papildomai sprendime nepasakytina. Tačiau, kaip paminėta sprendime, LVAT yra suformuota atleidimo nuo delspinigių / baudų mokėjimo praktika, kurioje teismas

nesiremia vien tik MAĮ įtvirtintomis teisės normomis, tačiau remiasi protingumo / teisingumo kriterijais (pavyzdžiui, LVAT 2014-06-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1375/2014), mažindamas ekonominių sankcijų dydį, įvertinant teismų praktikos reikšmingomis pripažintas aplinkybes. Todėl, Komisijos vertinimu, ginčo situacijoje Inspekcijai pripažinus ir konstatavus pakankamus pagrindus atleidimui nuo delspinigių mokėjimo, remiantis protingumo / teisingumo kriterijais, minėtos aplinkybės sudaro pagrindą atleisti Pareiškėją nuo 50 proc. paskirtų baudų, todėl Pareiškėjo prašymas atleisti nuo baudų mokėjimo tenkintinas iš dalies.

Pareiškėjas yra išdėstęs prašymą atleisti nuo visų baudų mokėjimo. Tačiau toks prašymas, atsižvelgiant į ginčo situacijoje nustatytas ir LVAT pripažintas aplinkybes (konstatuotus mokestinius pažeidimus, Pareiškėjo mokesčių bazei nustatyti taikytą specialų mokesčio apskaičiavimo būdą), negali būti tenkinamas ir neatitiktų teismų praktikos nuostatų, jog „visiškai atleidus nuo baudų mokėjimo nebūtų pasiekti šiai priemonei keliami tikslai, nebūtų daromas tiesioginis poveikis teisės pažeidėjui, nebūtų įspėjami kiti potencialūs mokesčių mokėtojai apie galimas sankcijas nepaklusus reikalavimams dėl pareigos laiku ir tinkamai mokėti mokesčius“ (2014-06-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1375/2014).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalimi, 8 straipsniu, 100 str. 1 dalimi, 141 str. 1–3 dalimis,

n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Inspekcijos 2018-05-22 sprendimą Nr. (21.199)-500-127.
2. Atleisti Pareiškėją nuo 929 Eur (1858 x 50 proc.) GPM, 299,5 Eur (599 x 50 proc.) PVM, 350 Eur (700 x 50 proc.) PSD įmokų baudų mokėjimo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Vilma Vildžiūnaitė